

nju. Glavno je bilo seveda pri njemu, da je blagajnik posojilnice in prvaški voditelj. Tako je nekaj tednov pred tisto uro, ko so ga dali pod ključ, pobral zadnji drobščič in romal v Prago k vseslovanskemu kongresu. Sicer bi ta mož tudi nikdar fabrike brez posojilnice ne imel. Iz nič ne moreš zidati niti pasjega hleva, kaj šele fabrike. Mož ni imel nič. In vendar si je znal pomagati. Postal je prvak, kot prvak blagajnik posojilnice in kot blagajnik je dobil lahko toliko „posojila“, da je postal tudi lastnik fabrike. Vošnjak jo torej niti v Ameriko ni popihal, temveč naložil je izposojeni denar enostavno v svoji tovarni za usnjo. Seveda, seveda... Obresti za svoja „posojila“ gospod blagajnik Vošnjak seveda ni nikdar plačal. Kdo bi se tudi brigal za obresti. Saj je bil vendar prvak, deželni poslanec in bogve kaj še vse. Taki mož je vendar „zanesljiv“, pa čeprav nima niti mišjega repa! Kaj bi Vošnjak plačeval obresti! Saj si je vendar izposodil samo malenkostno svotico 200.000 K. To vendar ni veliko! Samo — 200 tisoč kron. Saj se vendar niti ne izplača, da bi se za teh 200 tisoč kron obresti plačevali. Niti to se ne izplača, da bi se ta dolg vpisal ali vknjžil... Kmetje so seveda vse drugega prepričanja. Oni pravijo: ako se nam vknjži vsakih 100 kron, bi se moralo tudi Vošnjaku vpisati njegovih 200.000 kron; ako moramo mi svoje obresti redno in pošteno plačevati, potem ne vemo, zakaj bi tega Vošnjak ne storil... Ja ti kmetje; oni pač mislijo, da je med prvaki še kaj poštenosti. Pa slučaj v Šoštanj ju je streznil... Prvaško navdušeni kmetje so zadovoljni, da smejo svoj denar nalagati v posojilnicah, katerih načelnik je prvaški advokat in katerih blagajnik je prvaški deželni poslanec... Veliko kmetov misli danes drugače. Oni čutijo, da mora ta nesramna igra s tujim denarjem, ta s praznimi in lažnimi besedami pokrita prvaška sleparija enkrat konec vzeti. Kmetje so bili že tolikokrat osleparjeni, da so zdaj siti. Zato zahtevajo odločno, da se prime prvaško gospodo v Šoštanju pošteno za ušesa!

Kinematograf v Ptuj si je pridobil že mnogo prijateljev. Slike so pa res tudi tako krasne, da jih je veselje gledati. Pretekli dni so ljudje zlasti občudovali krasne slike iz življenja in trpljenja Jezusovega. Kinematograf je bil vedno natlačen polni ljudi. Da ustreže zahtevam kmetskega ljudstva, vpeljal je lastnik g. Breclji vsako nedeljo dopoldne posebej predstave. Priporočamo obisk kinematografa prav vsakemu!

Odlikovanja. Ob priliki 60-letnice cesarja dobili so m. dr. odlikovanja: viteški križec Leopoldovega reda deželni odbornik dr. Link v Gradcu, župan dr. Graf v Gradcu, oficirski križec Franc Jožefovega reda župan in poslanec Jos. Ornič v Ptuj; red železne krošnje III. razreda deželni odbornik J. pl. Feyrer v Gradcu, župan dr. Schmiederer v Mariboru, predsednik okrožne sodnije Perko v Mariboru; Franc Jožefovi red namestnik načelnika okrajnega zastopa Jos. Bancalari, direktor kaznilnice Jos. Reisel; naslov šolskega svetnika direktor Fr. Frisch v Mariboru; zlati zaslužni križec s krono poštne upravnik T. Rendl v Mariboru, okrajni komisar dr. E. Netoliczka v Mariboru, ravnatelj Josef Simony v Rogatcu, ravnatelj A. Stiegler v Gradcu; zlati zaslužni križec župan Joh. Gerl v Framu, okrajni tajnik K. Grolling v Radgoni; Elizabetno medaljo poštne uradnik Leopold Rechumi v Konjicah; srebrni zaslužni križec kapoč Jos. Voltin v Trbovljah itd. itd. Čestitamo!

Jubilejsko darilo. Ob priliki cesarjeve 60-letnice darovala je občina Studence pri Mariboru 200 K. Denar se bode porabil na ta način, da se nabavi vsakemu šolarju spominsko cesarjevo knjižico; ostalo svoto se bode pa porabilo za nabavo šolskih potrebščin za vboge šolarje. Čast občini!

Darilo. G. Josef Kollenz, trgovec in šolski svetnik v Ptuj daroval je za uboge šolske otroke svoto 23 K 70 h. Srčna hvala!

Umrla je v Mariboru soproga podžupana gospa Terezija Lorber. Bodi vrli ženi zemljica lahka!

Porotno sodišče v Mariboru obravnavalo je 30. novembra o uboju. Tožen je bil 17 letni A. Šamperl, kožarski sin iz občine Sv. Lovrenc sl. g. Stvar je sledeča: Dne 8. novembra vršila se je v krčmi g. Franca Čeh veselica, pri kateri

je prišlo med fanti tudi do prepira in pretepa. Pozneje so se fanti na cesti zopet stopili in je Šamperl pri temu nekoga Franceta Rep ubil. Zato bode sedel 3 1/2 leta v težki ječi. — Žalostno družinsko sliko odkrila je porotniška razprava drugi dan. Tožen je bil 40-letni Valentin Bresner, posestnik v Radiselu, ki je glasom obtožbe svojega 1 1/2-letnega otroka tako grdo ob tla vrgel, da je deca umrla. Bresner je živel v večnem prepiru s svojo drugo ženo, katero je tudi na neusmiljeni način prepeval. Bil je zelo hitre jeze in surovi značaj. O izidu tožbe poročali bodedo prihodnji!

Iz Koroškega.

Lepi „duhovniki“: Med glavnimi jezikovnimi hujskači na Koroškem se nahajajo seveda — katoliški „duhovniki“. Naše mnenje je sicer, da so taki hujskači v duhovniški suknji že davno izgubili pravico do častnega imena „duhovnik“. In treba bode prav resno proti tem ljudem nastopati, kateri postajajo z vsakim dnem nesramnejši. Celo Koroško menda ne bode vrag vzela zaradi par opijanjenih farjev... Predstavljam si le sledeči slučaj. Pred kratkemu je prišel v Celovcu davnoznan župnik Svaton na kolodvor. To je tisti župnik, ki spi na enem sedežu 25 steklenic Seifritzove pive, ki hodi po noči s puško po vaseh in se pretepa vsa fanta ter tudi ni sovražnik nežnega spola. In ta Svaton prične razgrajati in hujskati, tako da bi se ga moralo kmalu s policijo odpeljati. Malo pozneje napravil je istotako prvaški župnik Smedič ednaki škandal. Obadva sta bila seveda vinjena in se ju je videlo pozneje v družbi dr. Brejca... Zanimivo je, da se ta dva duhovniška hujskača niti odpeljata nista. Prišla sta na kolodvor edino zato, da hujskata in delata škandal. Prvič je nekrščansko in nečloveško, ako nadleguje opijanjeni človek v službi utrujenega uradnika s svojimi neumnostmi. Železniški uradnik ima gotovo veliko težjo službo nego pop, ki pripusti svojo delo kaplanu, sam pa pijančuje okoli. Drugič pa mora tako postopanje uničiti zadnje ostanke spoštovanja do duhovnikov in s tem škodovati tudi veri. Cerkevna oblast naj napravi temu konec! Proč s politikujočimi farji!

Učiteljski shod, na katerem se je čulo mnogo pametnih besed, vršil se je 11. nov. v Plajburgu. V začetku se je naznanilo, da je prvaški učitelj Miheč Svanjak iz društva izstopil; menda ni nikdo za njim jokal. Lepo je bilo predavanje g. Wiegele, ki je nevarnost klerikalizma prav lepo razjasnil. Opozarjal je na potrebo izobraževalnega dela, kajti le to izobraževalno delo bode vsvarilo podlago, na kateri bodejo Nemci in Slovenci mirno drug poleg drugega v koroški domovini živeli. To je pametna beseda! Čast koroškim učiteljem, ki se ne dajo zapeljati od prvaške hujskarije, kakor žalibog njih štajerski tovariši. Čast tem možem, katerim je izobrazba prva!

Iz Podgorja se nam poroča: Od Rožeka pa do Cvetnevasi, okroglo pet ur pota, ni nobenega mosta čez Dravo. Na raznih krajih se ljudi čez reko prevažajo. Tako v Podgorju-Zelucih; ta prevoz je v privatni lasti. Baje je za prevoz zelo zanemarjen in nevaren. Treba bi ga bilo zboljšati. Čudno se nam zdi, da o takih stvareh klerikalni velikaši ničesar ne vejo. Upamo, da bodejo te vrstice celo zadevo zboljšale. (Opomba uredništva: Ponatisnili smo te vrstice, brez da bi poznali tamošnje razmere. Upamo, da se o tej zadevi i drugi izjavijo).

Iz Železne Kaplje se nam piše: Čujemo, da se misli k nam prestaviti znani kanonik Dobrave iz Velikovec. To se ne sme zgoditi. Tega Dobrave naj dajo kamor koli hočejo. Mi ga ne potrebujemo. Mi potrebujemo — duhovnika, ki ga ljubimo. Ako bi dobili prvaškega hujskača, izvajali bi iz tega svoje posledice!

Darilo. Po svoji dobrosrčnosti v občini znana gospa Gabriele pl. Wanitzky-Menner na Dunaju darovala je po g. A. Morak v Veldenu ob priliki 60 letnice cesarjeve prostovoljni požarni brambi, rešilnemu oddelku, pevskemu društvu in veteranskemu društvu v Veldenu vsakemu po 100 K. Zlasti rešilni oddelki je tej dobrosrčni gospe veliko hvale dolžan, ker ga je ustanovila. Vodstva omenjenih društev se prisrečno zahvaljujejo.

Dobra žena. V Ebentalu podarila bode gospa grofica M. Goess vboгим šolskim otrokom po 1

par čevljev. Gospa grofica je splošno znana kot dobrotnica. Naj ji Bog povrne!

Porotno sodišče v Celovcu razpravljalo je te dni o poštni tatvini. Poštni aspirant v Klein St. Paulu Tomaž Lasser je rad dobro živel. Zato je poneveril velike svote. Potem je ušel v Trst, kjer so ga pa zaprli. Obsojen je bil na 15 mesecev ječe. — Hlapec Valentin Menner je bil tožen zaradi npravnstvenega prestopka; porotniki so ga pa oprostili. — Sluga klerikalne tiskarne v Celovcu Anton Šubic je vlomil v razne predale in kradel denar kakor sraka, čeprav bi moral vedeti, da je tatvina smrtni greh. Obsojen je bil zato na 18 mesecev ječe; klerikalci pa si morajo drugega hlapca poiskati. — V isti klerikalni tiskarni, v kateri leži denar menda kakor smeti okoli, je ukradla hišna oskrbnica Marija Miklin okroglo 500 K. Razne druge tatvine taji. Ali v šparkasi je imela „shranjenega“ že čez 8000 K. Tudi ta terjalska sraka bode sedela 18 mesecev v ječi. — Tesar F. Koss iz okolice Beljaka imel se je zagovarjati zaradi uboja. Pri neki „veselici“ je namreč hlapca Petra Eder tako hudo z nožem sunil, da je ta umrl. Tožen je bil obsojen na 3 leta ječe. — Hrvatski delavec Hočimovič je delal pri železniški zgradbi v Beljaku. Sprl se je s svojim predpostavljanim Mila Obučinom, ga počakal in ranil z nožem tako težko, da je ta umrl. Sedel bode zato 2 1/2 let v težki ječi.

70 vinarjev

stane „Štajerčev napredni koledar“, ki obsega

128 stran

na katerih je objavljenih skupno 39 doneskov

in poleg tega še krasna

cesarjeva slika

ter 11 drugih slik.

Cenejšega in boljšega koledarja ni, torej hitro posežite ponj!

Našim vinorejcem v pred-darek!

V „Zadrugi“, glasilu „Zadružne zveze v Celju“ razpravlja I. Bella o praranju „Kako bi se dal promet z vinom povzdigniti?“ Ker je rešitev tega vprašanja tudi za naše razmere velike važnosti, zdi se nam neobhodno potrebno, da priobčimo ta zelo važen članek, ki se glasi:

Poročila o stanju vinogradov in o veliki letošnji rodovitnosti so ugodna od vseh strani. Človek naj bi se tega veselil, češ, saj bodo vsaj letos vinorejci odškodovani za toliko dosedanjih slabih let. Resnično, iz srca je to privoščiti, zlasti onim, ki so porabili za nove nasade po vničeni starih vinogradih svoje zadnje gospodarske moči in zabredli mnogokrat v velike gmotne stiske. Veselje pa kali zavest, da najbrž ne bode pri velikem naravnem vspehu gnoten vspeh tak kakoršnega je želeti. Kakor se kaže, bo povsod obilo pridelka in to utegne ceno zdatno potisniti, mnogim celo prodajo popolnoma onemogočiti. Dasiravno je bila trgatve lanske leto bolj piča in je bilo vino dobro, ter dasiravno ne bi zamogla lauska trgatve n. pr. na Štajerskem niti dela domače potrebe pokriti (in še se je celo mnoge vina prodalo na tuje), je vendar še mnogo lanskega vina na prodaj, kateremu je pa cena vočigled letošnji obilni trgatvi zelo padla. Vinska kupčija tekočega leta je jasno pokazala, da vinski promet pri nas ni vzoren. V krajih, kjer se je malo pridelalo, je bila cena neprimerno visoka, v drugih krajih, kodar so imeli dobro trgatve, pa so se vina enako ali še boljše kakovosti ceno prodajala in še so vendar ostala. To neprimerno razmerje se je opazovalo v okoliših le kakih 20—30 km. razdalje. Dosedanja vinska trgovina razpečava le mali del doma pridelanega vina. Nekaterih velikih vinskih poduceotov se celo ogiblje. Pot mej producenti in konsumenti je še premalo uglajena. To pot gladiti in utrjevati bila bi lepa naloga vinorejcev ter njihovih

rijatelj, zlasti sedaj, ko se pridelok množi. In se ne gre za male množine vina posebne kakovosti temveč za velike množine povprečnega sumnjnega vina, katerega pridelajo mali in srednji posestniki. Veleposestnik si za licitacijami in drugimi, njemu lahko pristodnimi sredstvi že poprej lahko pomaga. Kaj bi pa bilo za prve stvari? Treba bi bilo več vspretnih sredstev uporabiti in sicer: Jaz bi predlagal sledeče:

1. Da se ne bo v trgovino spravljalo tako vino, ki ni na trti zrastle, omogočuje nova vinska postava. Vinorejci bi torej naj v svojem okolišnem strogo pazili, da bo v tem oziru vse v redu. Vsakerega vinorejca, ki prodaja več lastnega vina, kakor mu ga more na trti zrasti in vsakega, ki razpečava nenaravna, z vodo ali s čem drugim pomnožena vina, naj smatrajo za svojega škodljivca in ga naj brezobzirno naznanijo pristojni oblasti, ravno kakor naznanijo onega, ki jih je prevaril ali jim kaj vzel. Konsumenti naj pa tudi zahtevajo za svoj dober denar le pristno kapljo in naj naznanijo vsak sumnjiv slučaj. Dobro bi bilo, ako bi se osnovala društva, ki prevzamejo nalogo, da pazijo na prodajo le pristnega vina; taka društva bi bila enakega pomena za producenta in za konzumenta. Gojila bi torej vzajemnost teh slojev in zdatno olajšala nadzorovanje vinskega prometa. Ker si posameznik mnogokrat ne upa in mu je tudi v posameznih slučajih neprijetno naznanjati oblastim sleparije, naj bi bila zato poklicana posamezna krajevna društva. To so pošteni producenti in pametni konsumenti dolžni samemu sebi in dobri stvari ter imajo dandanes zato tudi dobro postavno zaslobo.

2. Dočim naši kmetje sadje mnogokrat po neprimeru nizki ceni zavržejo medtem ko nekateri drugi kmetje ne morejo svojega vina prav prodati, zavržejo baš prvi mnogo denarja za razne surogate, iz katerih si pripravljajo vinu podobne pijače. Za kmeta je to sramotno in z gospodarskega in zdravstvenega stališča škodljivo. On s tem samo pita in redi različne špekulante, ki mu prodajajo z velikanskim dobičkom malovredne stvari in mešanice, ki kaze vinskemu pridelku njihovih stanovskih tovarišev dober glas. Kdor si ne napravi dovolj sadne ali druge dovoljene pijače iz domačih tvarin, ta najraje privoščiči svojemu kmetu sotrpincu, da on svoj izdelek proda, ter kupi od njega sadno pijačo ali vino. Če napravi z onimi hvalisanimi ekstrakti za 10—12 vin. liter pijače dvomljive vrednosti, je vendar pametnejše, da kupi sadne pijače liter za 20 ali 24 vin., (navadno pa se doba sadjevec še cenejše), katera bode še vedno prikladnejša zdravju in močnejša, če se jo pije s polovico vode. Denar bode ostal tako med kmetovalci, domač izdelek bo šel bolj v promet in špekulanti, ki računijo na neumnost ljudi, se ne bodo smejali v pest. Vse take špekulante brezobzirno zasledovati je naloga kmetovalcev in njihovih prijateljev.

3. Zlasti sedaj, ko so se upoštevale in se čedalje bolj upoštevajo v novih zasadih vsakokratnim danim razmeram primerne vrste trt, se po slovenskih pokrajinah prideluje vina, katera morajo vstrezati najvišjim zahtevam, ki so neposredno uporabna, katerim ni treba, da služijo šele kot podloga tujim izdelkom kakor so služila n. pr. svoj čas najkislejša vina za podlogo italijanskim ali drugim vinom. Zadnja pridelovalna smer je bila v korist le različnim prekncem, vinorejcem pa je v obče mnogo škodovala. Dandanes se pri nas pridelujejo močnejša in lažja, milejša in kislejša vina, pa vže v pravi porabni kakovosti, ne da bi bilo potrebno kakoršnokoli mešanje. Razne vinske pokušnje so pokazale, da ugajajo lahko naša vina najsmilejšim zahtevam, da imamo izdelek, ki je za svojeto dobroto veliko prepocen, da imamo pa tudi vina, ki se vrste po svetovnem okusu med najboljša.

Po domačih krajih je in ostane domače vino vedno najbolj priljubljeno. Je-li pa tudi domače občinstvo vedno tako? Koliko vina nakupijo prekudci v drugih deželah, po Ogrškem, Hrvaškem itd. itd.? Njim je le za dobro kupčijo. Uvažuje se silno mnogo cenejšega in slabejšega tujega vina, domač boljši izdelek pa zaostaja; tnje blažjo dobi nekoliko podobnosti z domačim izdelkom in se proda pod njegovim imenom in za njegovo ceno. Konsumenti mislijo, da družega ni dobiti

in se vdajot. Da se ti nedostatki odpravijo naj bi se dala konsumentom prilika spoznavati večkrat pristno domačo kapljo, jo takoreč študirati in točenje enake od svojih krčmarjev zahtevati V tem oziru deluje n. pr. prav koristno poizkuševalna klet kmetijske družbe v Ljubljani. Dokaz nje uspešnosti so njeni nasprotniki, katerim z redkimi poskuševalnimi večeri v prometu gotovo prav nič ne škoduje, a jim je zaradi uspešnega zasledovanja smotrno „občinstvo z naravnimi domačimi pridelki seznaniti“, trn v peti. Krčmarska obrt gotovo ni v nevarnosti, če ne sedi vsak mesec po nekoliko ur nekaj 100 gostov ravno za polnimi litri po gostilnah. Takih poskusnih kletki naj bi bilo po istem vzorcu več v večjih konsumnih središčih in tudi po drugih deželah, kamor bi bil mogoč izvoz našega vina. Te in pa druge naprave bi bila naloga našega združništva. Za povzdigo prometa z domačim vinom bi pa nedvomno izvrstno služile pogosto prirejene vinske raztave in poskušnje, ki dajo priliko spoznavati okus konzumentov in na ta način podajajo vinorejcem pravo smer pridelovanja, ki kažejo možnost vinorejcev, jih uče spoznavati svoje pomanjkljivosti in napake, obenem pa dajejo pivcem priliko, da se seznanijo z domačim pristnim pridelkom, katerega se potem nauče ceniti in zahtevati po gostilnah. Seveda se morajo vinorejci teku časa in razmer prilagoditi, opustiti svojeglavne osebne zahteve in prezirati stališče konzumentov. Morajo skušati čedalje bolj pridelovati to, kar je najprimernejše, vsaj v kolikor jim dopuščajo razmere.

Napačno je tudi cene pretiravati brez ozira na kakovost, porabno vrednost in množico ponudbe. Cene najfinejših vin, katerih pridelovanje je, naravno, omejeno, katerih ponudba je ostala enakomerno razmerno majhna, bodo stalno precej visoke. Na te se pa ne smejo ozirati pridelovalci velikih množin konzumnega vina, katera se mora zelo dosti porabiti. Ker naposed človek lahko tudi brez vina izhaja in si privoščiči pivo ali kaj družega, je plačilna volja zlasti pri nižji plačilni zmoglosti onih krajev, kateri konzumirajo pravzaprav največje množine vina, omejena. Zato pretirano visoke cene znižajo konzum in vinorejec je zopet na slabem. Vinorejci naj skrbne zato, da si pokrijejo pridelovalne stroške n druge izdatke s primernim dobičkom podjetnika, naj pa ne poskušajo oduševstva. Pa tudi krčmarji naj bi se tega načela držali. Seveda mora imeti vinorejec, ki ima omejen promet in je celo leto odvisen s svojim delom in kapitalom od vremenskih slučajnosti, razmeroma več dobička nego krčmarji ali prekupci, ki imajo neomejen promet in mnogo manj riskirajo. (Žal, da je to danes narobe! Op. ur.)

Mnogi večji vinorejci imajo po mestih in sploh po prometnih središčih svoje vinotoče. Vspeli so zelo dobri. Njih ustanovitev in uredba sta zelo preprosta. Tako prodajo ti vinorejci svoj pridelok po mnogo boljši ceni na drobno kakor bi ga prodali na debelo, vstrezajo pa občinstvu zelo, ker mu dajo priliko zavzivati dober in pristni izdelek po primerni ceni. Povsod v večjih mestih, n. pr. v Gradcu in na Dunaju ti vinotoči izvrstno barantajo. Pri nas si vinorejci mnogokrat na ta način pomagajo, da pripravijo tak vinotoč doma, sredi vinskega kraja.

Taki vinotoči sredi vinskih krajev med samimi vinorejci so manjšego splošno gospodarskega pomena, ker ne privabijo denarja od zunaj in k večjemu cene vin po gostilnah nekako regulirajo. Tudi se zamore le majhen del pridelka na ta način v vinskih krajih spečati. Mnogo važnejši bi bili vinotoči v večjih, če tudi oddaljenih konsumnih središčih, oatere bi se ustanovili vinorejci združnim potom. Te imajo že nekateri kletarske zadruge n. pr. dalmatinske. Ti vinotoči bi bili lahko tudi zaloge za manjše gostilničarje kakor n. pr. pivovarniške zaloge.

(Naprej pride).

Brzojav.

Praga 1. decembra. Po 7 tedenskem razgranjanju čeških tolovajev razglasila je vlada stroge odredbe. V Pragi se namreč niso vršile več demonstracije, temveč že revolucija. Postavljalo se je barikade, napadalo policijo, metalo kamenje na vojak. Zato je razglasila vlada preki sod in izjemno stanje (Standrecht und Ausnahmszu-

stand). „Standrecht“ je najstrožja ustavna odredba. Gostilne morajo biti ob 8. uri zaprte, vsako nabiranje ljudi je prepovedano in vsako zoperstavljanje proti oblasti se kaznuje takoj s smrtjo. Zdaj bode poulična tolovajska druhal pač mirovala. Ali 7 tednov dolgo je divjala. Pred proglašenjem izjemnega stanja je prišlo do velikanskih bojev med tolovaji in policijo. Kri je tekla na vseh straneh. Zdaj je baje „mir“.

Praga. 1. decembra. Zadnji dogodki so napravili tako razmerje, da bode bržkone državna zbornica razpuščena. To je tudi potrebno. Kajti dokler bodo odločevali na Avstrijskem Kloufači in Hribarji, ne bode miru.

Dunaj. 1. decembra. Cesar sam se je svoj čas izjavil, da ne mara hrupnih slavnosti ob priliki 60 letnice njegovega vladanja. Dunajski klerikalci so v kljub temu priredili razsvetljenje mesta. Velikanska množica se je zbirala po ulicah. V množici se je zgodilo mnogo nesreč. 4 oseb je umrlo, čez 20 pa jih je bilo težko ranjenih. To so posledice klerikalne vsiljivosti.

Praga. 1. decembra. Češki paslavistični divjaki so trgali cesarske črno-rumene zastave iz poslopj. Iz tega je razvidno, da se gre tu za proti-avstrijsko gibanje.

O izreji žrebet.

Ko je kobila strila, potem mora skrbeti konjerejec, da izredi iz žrebeta s pravilnim obskrbovanjem zdravega čilega in krepkega konja. Da kobila žrebe rajše obliže, potrosi naj se po njem nekoliko soli. Kobilo ki je strila, naj se krmi previdno, naj se ji ne poklada pretečne klaje in priučti naj se jo le polagama na večjo množino klaje. Najbolje je, če se ji da potem, ko je strila, mlačno oblobo iz otrobov, pa tudi te naj se ji daje le po malem. Razen tega naj se ji poklada ječmenov zdrob ali druga enaka krma in sladko zdravo seno. Dokler kobila doji, naj se jo krmi dobro, poklada naj se ji v najbolj oves in najboljšo travniško seno in poleg tega tudi zdravo ovsono slamo. Ako ima malo mleka, naj se ji daje razen ovsa tudi ječmenov zdrob. Srčno naj se pazi, da ne preide prenaglo od ene krme na drugo, Po 14 dneh po porodu rabi se kolibo že lahko za lažje delo, vendar pa ne več kakor po pol dneva, ker žrebe ne sme ostati predolgo brez matere. Spočetka naj se pušča žrebe h kolibi, da bo sesalo vsake tri ure. Paziti je treba, da se kolibo ne segreje in če se je pri delu segrela, pomolze naj se jo najpoprej in pusti še le potem žrebe k nji. Ko se je vrnila koliba z dela, naj se ne pusti lastnemu žrebetu, da bi preveč na enkrat posesalo, ampak naj se ga parkrat vzame od matere in pusti ponovno k nji, da bo sesalo po malem pa večkrat. Tačas naj ostane žrebe v hlevu, paziti pa je treba, da se na kak način ne poškoduje. Nekaj tednov pozneje začne žrebe jesti seno in drugo krmo in takrat naj se mu daje mleka ali pa enake obledje, kakaoršno dobiva mati in poleg tega ječmenov ali ovsen zdrob, slednjega pa le malo. Na sploh pa uspevajo mladi konji tem boljše, čim prej se privadijo na oves. Po 2 ali 3 mesecih približno lahko spremlja žrebe mater po lepih poteh in po polju.

Če hočemo, da se žrebe dobro razvije, spustijo ga moramo na pašo, ker le tam se mu utrdé in razvijejo mišice in kopita in takemu žrebetu ne bo škodovala pozneje ne mokrota, ne mraz in veter, pa tudi pri delu se ne bo utrudilo zlepa in bo vedno zdravo.

V krajih, kjer se pečajo v velikem s konjerejo, si prave izreje žrebet brez pašo ne morejo niti misliti, kajti pokazalo se je na sploh, da se konj telesno najlepše razvije le na paši. Napačno je, če misli kdo, da izredi trdne, krepke in čvrste konje tam, kjer ni pašnikov. Paša je za konje velike važnosti.

Če se goni kobilo z žrebetom na pašo, goni naj se jih le na suh in zdrav pašnik, pašnik sam pa naj se tudi primerno ogradi in sicer tako, da se konji, ki se bodo tam pašli, ne poškodovajo. Na tem pašniku naj bo taka trava, po kateri se zamorejo ukrepiti kosti in mišice, pa tudi čiste in zdrave vode ne sme manjkati konju. Tam kjer se žrebeta pasejo, ne smejo biti tla opozka ali pregledka in posebno na ilovnati zemlji se lahko pripeti, da se konj spodtakne in padel. Če žrebe na paši pade, ima to lahko pozneje kaj slabe posledice. Pašnik, na katerem se žrebetu lahko zdrzne, sploh ni zanj. S tem pa ni še rečeno, da morajo biti tla trdna in trda, ampak za konje primeren pašnik mora imeti na površini toliko rahle zemlje, da poganja trava koronine lahko v globočino. Najprimernejši za konjski pašnik je njiva, ki je bila spremenjena v travnik in čimdalje se rabi za pašnik, tem trša postaja. Za pašnjo žrebet naj se porabi vselej le dober in rodovit pašnik.

Navadno se pasejo žrebeta skupaj z govedo, to pa radi tega, ker če je živina druge vrste z njimi, tekajo veliko bolj sem pa tje, kakor če so konji sami. Kostni in mišice se pa ukrepe tem bolj, čim več žrebata tekajo. Ko je mrzlo in deževno vreme ali je padla močna rosa ali slana, se žrebet ne sme spuščati na pašnik. Poleg tega, da se žrebeta pasejo, poklada naj se jim tudi razna suha klaja in oves.

Navadno se odstavi žrebeta, ko so stara 3 ali 4 mesece, nekateri jih pa puste, da sesajo celo skozi 5 mesec, zopet drugi so temu nasprotni in pravijo, da postanejo žrebeta po predolgem sesanju premeklužna. Na vsak način pa se mora odstavljeni žrebe le polagama. V istem razmerju, v kakaoršnem zgublja kobila mleko, naj se poklada žrebetu vedno več in več drobnega sena